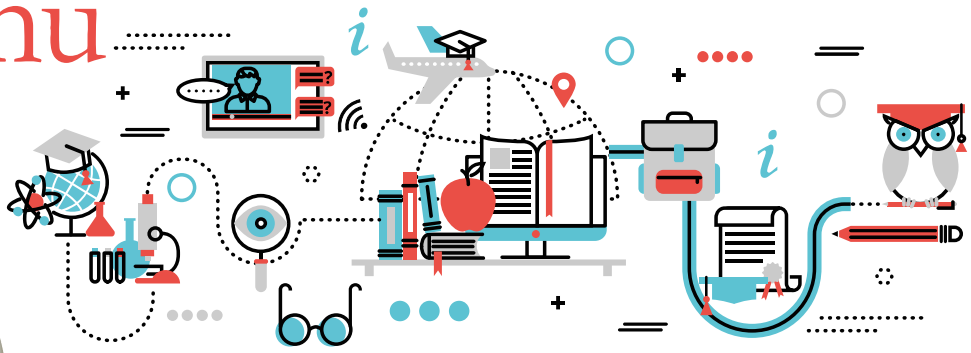
W OBRONIE rozumu

„Wszelkie pseudonauki to gwałt na rozumie" – mówi **dr Tomasz Witkowski**, naukowiec prowadzący badania z psychologii społecznej oraz motywacji m.in. na uniwersytetach w Bielefeld i w Hildesheim, autor kilkunastu książek, w tym serii „Zakazana Psychologia", kilkudziesięciu artykułów naukowych oraz ponad stu artykułów popularnonaukowych.

Emilia Kosiorek: W swojej serii książek „Zakazana Psychologia" opisuje Pan, jak pseudoteorie, nierzetelność czy wręcz oszustwa wdzierają się do nauki. Czy ten problem występuje w psychologii i w każdej innej dziedzinie, np. medycynie, fizyce?

TOMASZ WITKOWSKI: Z pewnością stopnie tej nieuczciwości naukowej są różne w różnych dziedzinach, ale są one we wszystkich, moim zdaniem. Nauki społeczne są nieco bardziej podatne na to, ponieważ generalnie dzieli się je na tzw. nauki gorące i nauki zimne. Gorące nauki to takie, które mają bezpośrednie i szybkie przełożenie np. na rynek, na technologię (genetyka, fizyka teoretyczna itp.), bo tutaj jeśli opublikuje się wyniki badań, to są one natychmiast replikowane, sprawdzane, to jest od razu postęp w danej dziedzinie. Natomiast w dziedzinach takich jak psychologia, socjologia, a nawet ekonomia, weryfikacja nie następuje tak szybko i wiele oszustw może przez długi czas pozostać niezauważonymi.

Czy w XXI w. warto być naukowcem, szczególnie w dziedzinie nauk społecznych?

Zdecydowanie tak. Nauka to jest jedno z najciekawszych zajęć, jakimi człowiek może się zajmować. A czy warto zajmować się naukami społecznymi? Odpowiem na to pytanie tak: w zeszłym roku Geoffrey Hinton, psycholog poznawczy, dostał Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki za wkład w badania nad sieciami neuronowymi, które doprowadziły do powstania sztucznej inteligencji. Bez wkładu psychologów, bez zrozumienia, w jaki sposób funkcjonuje nasz umysł, układ nerwowy, jak przetwarzamy informacje, sztuczna inteligencja w ogóle by nie powstała. Więc

MUSIMY MIEĆ ŚWIADOMOŚĆ, ŻE ILEKROĆ SZUKAMY JAKICHŚ INFORMACJI NA TEMAT CZY TO SPOSOBÓW TERAPII, CZY LECZENIA, CZY JAKICHŚ INNYCH, ALGORYTMY, KTÓRE NOTUJĄ NASZE POSZUKIWANIA, UTRZYMUJĄ NAS W BAŃKACH INFORMACYJNYCH I MUSIMY W SPOSÓB ŚWIADOMY SZUKAĆ TYCH INFORMACJI POZA NIMI.

